

[Ministeren for offentlige arbejder.]

beregninger. Men det er klart, at nogen besparelse ville der blive tale om med hensyn til mandskab. Jeg tror imidlertid ikke, der er megen realitet i det ærede medlems tanke; jeg tror, der fortsat er en sådan forskel på, hvad det vil koste at udbringe ad privat vej, i hvert fald hvis det sker ved privat arbejdskraft og til tarifmæssige lønninger, og hvad udbringelsen gennem postvæsenet vil koste, at der ikke vil blive tale om konkurrence, selv om der sker en vis forhøjelse af portoen for ugeblade og aviser.

Oluf Pedersen: Da vi sidst behandlede forslaget, fremkom jeg med en redegørelse for de stigninger, der var sket, og det glæder mig for så vidt, at den højtærede minister nu efter at have haft lejlighed dertil ikke har kunnet bestride, at den er rigtig. Det vil sige, at man i virkeligheden allerede inden den foreslåede forhøjelse har $4\frac{1}{2}$ -doblet det, man fik i 1918. Nu drejer det sig om en monopoliseret virksomhed, idet postvæsenet har monopol her i landet. Enhver kan jo ikke lave postvæsen — kunne man det, kunne jeg godt tænke mig at overtage det hele. Jeg tror, det kunne blive en udmærket forretning, og jeg tror nok, jeg skulle kunne konkurrere og give ordentlige lønninger og det hele. Der er nemlig den fare, at man ikke, når man ser, at der er en stigning, som ikke svarer til den normale, tænker: ja men der kan jo være en anden fejl. Det er faren ved en monopoliseret virksomhed, at man ikke rationaliserer. Vi har set det for statsbanernes vedkommende. De kom og forsøgte at få dækning, og så sagde man: når der er underskud på statsbanerne, så skal de have dækning. Men det viste sig, at der blev ikke dækning, og så gik man til en rationalisering, og dér må man sige at statsbanerne er på vej til det helt rigtige. Det samme burde postvæsenet gøre. Hvad er det for en måde at transportere på i vore dage? Postbudene kører rundt på cykler eller går i stedet for at bruge moderne befordringsmidler. Hvis postvæsenet ikke fik portoforhøjelser, måtte det finde andre veje til at løse det økonomiske problem, så det ikke fik underskud — hvad det i øvrigt ikke har som helhed, men ikke fik

underskud på aviserne. Jeg tror, det er en fejl at vedtage en lov som denne. Hvis man lod være med det, undgik man den stigning i pristallet, som jeg talte om før. Sådan noget burde man tænke over i folketinget, inden man laver den slags love. Så ville meget af det, der bliver lavet her, aldrig blive lavet.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): Jeg vil kun udtale min glæde over, at det ærede medlem hr. Oluf Pedersen roser de danske statsbaner for deres rationalisering og fremsynethed, men jeg kan trøste det ærede medlem med, at postvæsenet er akkurat lige så langt fremme med hensyn til rationalisering.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Poul Hansen (Svendborg): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om midlertidige bestemmelser vedrørende påliggingen af indkomst- og formueskat til staten m. m.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 97, fremsættelsen i tidenden sp. 399).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Hans Knudsen: Forslaget til det kommende skatteårs ligningslov indeholder atter i år forskellige ændringer i de bestående ligningsregler. De ændringer, den højtærede finansminister har stillet forslag om, vil utvivlsomt blive hilst med tilfredshed af skatteyderne, og de imødekommer da også berettigede ønsker netop fra de kategorier af skatteydere, som de tager sigte på. Der er en enkelt af ændringerne, som jeg ikke

[Hans Knudsen.]

er ubetinget begejstret for, men det skal jeg senere vende tilbage til.

Jeg vil gerne udtale min og mit partis tilfredshed med den adgang, der i forslaget gives til, at børn kan blive sambeskattet med forældrene indtil det fyldte 18. år. Det har virket utilfredsstillende, at børnefradrag og dermed også børnetilskud ophører, når barnet er fyldt 16 år, selv om det pågældende barn overhovedet ikke har nogen indtægt, men f. eks. endnu er skole-søgende eller under videre uddannelse. Efter forslaget kan forældrene fremtidig begære sambeskatning, til barnet er fyldt 18 år, men der vil fremdeles være den betingelse for sambeskatningen, som også gælder for børn under 16 år, at barnets indtægt ikke må overstige 600, 700 og 800 kr. i de tre kommune-grupper. Denne grænse kan forekomme noget lavt ansat, men hvis barnet har en indtægt af en sådan størrelse, at den skattestigning, der sker ved, at barnets indtægt bliver sambeskattet med forældrenes indtægt, overstiger værdien af børnefradrag og børnetilskud, så vil der ikke være nogen fordel ved sambeskatningen. Måske kan man derfor ikke sætte grænsen for barnets indkomst anderledes end foreslået her. Nu opnår vi i hvert fald, at vi kan imødekomme skatteydere, der har børn under 18 år, som overhovedet eller praktisk talt ikke har nogen indtægt. Det hilser jeg med tilfredshed også på den grund, at det ikke lykkedes at få hjælpen fra ungdommens uddannelsesfond til at omfatte bl. a. gymnasieuddannelse.

Jeg skal ikke gå i enkeltheder med hensyn til de mindre vidtrækkende ændringsforslag, som finansministeren møder med. Tontineordningers sidestilling med renteforsikringer er en naturlig videreførelse af bestemmelserne om fuldt fradrag for præmier til pensionsforsikringer. Det samme gælder adgangen til fradrag af underskud i de følgende to skatteår. Dette hører jo sammen med den allerede indførte lempelse i beskatningen af svingende indkomster, som vi tidligere har gennemført ved loven om 30 pct. reduktion for merindkomst. Også udbetalingen af den bundne opsparring til 65-årige med forholdsvis lave indkomster kan jeg tiltræde. Pengene er jo nu bundet til det fyldte 70. år, men de skal alligevel

udbetales i 1958 eller 1959, så det vil sikkert være en god begyndelse på udbetalingerne, at i hvert fald de 65-årige og rentenyderne, der er berettiget til nedslag, allerede nu kan få beløbet frigjort.

Jeg sagde i min indledning, at der var et enkelt forslag, som jeg ikke var udelte begejstret for. Det drejer sig om de nye nedslagsregler for de 65-årige, den nyordning, vi påbegyndte i fjor. Formålet med at indføre disse regler har hele tiden været at fritage de mennesker for beskatning, som hovedsagelig må leve af en aldersrente; naturligvis bør de fritages. I fjor forhøjede vi imidlertid den indtægtsgrænse, inden for hvilken nedslag gives, så den kom helt op på henholdsvis 10 000, 11 000 og 12 000 kr. for et ægtepar inden for de 3 kommune-grupper, medens nedslaget til gengæld blev halveret. I år har ministeren yderligere foreslået indkomstgrænsen sat op med 1 000 kr., for hvis det ikke sker, bliver det halverede fradrag for de lave indkomster ikke stort nok til at dække indkomststigningen bl. a. for aldersrentemodtagere. Nu er disse fradragsregler så udviklede, at skatteyderne ofte ikke kan forstå dem, men nyordningen måtte vi lave for bl. a. at imødekomme ønsker fra selvpensionisterne.

Imidlertid kan det ikke altid være lige indlysende, at der bør gives nedslag for skatteydere med indkomster op til 12 000 kr., når skatteydere under 65 år overhovedet ikke får nedslag. Jeg er imidlertid klar over, at den nedslagsform, vi nu arbejder med, kun må betragtes som en overgangsregel, indtil vi får gennemført en reform på dette felt; forhåbentlig når vi snart frem til en mere tilfredsstillende løsning af problemet.

Der er i øvrigt mange ligningsregler, som det kan være fristende at tage op til behandling, når forslaget til ligningslov nu foreligger, men jeg er indforstået med, at ligningsloven kun bør indeholde de mest påkrævede ændringer, som ikke medfører for omfattende konsekvenser. Som en sådan påkrævet ændring eller regulering vil jeg dog gerne nævne en forhøjelse af lønmodtagerfradraget. Jeg mener, at tiden nu må være inde til at få dette fradrag ført à jour. Lønmodtagerfradraget indførtes første gang i 1951 med 300 kr., og allerede året efter forhøjedes det til 400 kr.; det har nu ikke

[Hans Knudsen.]

været ændret i 4 år, hvorimod de udgifter, det er beregnet på at dække, i løbet af disse år er steget ret væsentligt. Jeg skal blot nævne, at ikke alene er udgifterne til transport til og fra arbejdspladsen blevet højere, men på grund af vanskelighederne med at skifte bopæl, samtidig med at man skifter arbejdsplads, har mange mennesker fået en særlig byrde som følge af disse transportudgifter. Vi har hvert år diskuteret dette problem uden at kunne finde anden adgang til fradrag end gennem det faste lønmodtagerfradrag. Jeg vil gerne, at vi under det kommende udvalgsarbejde tager dette problem op ved en forhandling med finansministeren med det formål at få lønmodtagerfradraget forhøjet.

Jeg er naturligvis klar over, at såvel en eventuel forhøjelse af lønmodtagerfradraget som de af ministeren foreslåede ændringer — i hvert fald nogle af dem — vil medføre en vis nedgang i provenuet af statsskatterne og tillige visse konsekvenser for kommunerne, måske mest for kommuner, der har rateskala; derfor mener jeg, at forslag om sådanne lempelser egner sig bedst til at behandles nærmere i udvalget, hvor vi kan få foretaget beregninger over virkningerne sammenholdt med udsigterne for en indkomststigning.

Endelig vil jeg gerne rejse et mindre problem af mere teknisk karakter, som har voldt landsskatteretten og ligningsmyndighederne praktiske vanskeligheder. Det drejer sig om bestemmelserne i statsskattelovens § 6 d om fradrag af ejendomsskatter. Medens § 6 a bestemmer, at alle driftsomkostninger, der er afholdt, kan fradrages, siger § 6 d, at alle ejendomsskatter, der er udredt, kan fradrages; de er altså helt sidestillet med personlige skatter. Såvel i finansministerens store reformforslag som vistnok også i det tidligere af det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen fremsatte skattereformforslag har man betragtet ejendomsskatter som driftsudgifter, således at de ikke kan benyttes til at regulere indkomsten, men skal trækkes fra i det år, hvori de forfalder. Som regel har ligningsmyndighederne vistnok tolereret dette, men man har derved fået en fast praksis, som ikke helt harmonerer med lovens ord. Jeg vil meget gerne,

at vi i udvalget tager dette problem op, så myndighederne i hvert fald får en klar og fast retningslinje på dette område.

Jeg kan på mit partis vegne give tilslutning til de foreslåede ændringer i ligningsloven. Vi vil gerne medvirke til også i år at få de ændringer, som vi under udvalgsarbejdet kan blive enige om, gennemført snarest muligt, så de nødvendige forberedelser til skatteligningen for det kommende år ikke forsinkes af vort arbejde.

Øllgaard: Efter den gennemgang af lovforslaget, som det ærede medlem hr. Hans Knudsen nu har foretaget, kan jeg indskrænke mig til at gøre bemærkninger til de ændringer, som den højtærede minister har foreslået.

Bestemmelserne i § 2 angående de personer, der er ansat ved udenlandske diplomatiske repræsentationer, kan vi tiltræde.

§§ 3 og 7, som angår de 16-årige børns skatteforhold, mener vi der i og for sig er nogen rimelighed i, men det medfører visse konsekvenser, som finansministeren også anførte ved fremsættelsen (sp. 399). Jeg citerer:

„Hvis et barn, der er fyldt 16, men ikke 18 år, slet ingen indtægt har, vil sambeholdningen altid være en fordel for skatteyderen. Hans skattepligtige indkomst vil ikke blive forhøjet, men han får børnefradrag for barnet. Hvis den skattepligtige indkomst er under 16 000 kr., vil han endvidere få børnetilskud til barnet, forudsat at børnetilskudsloven uændret får gyldighed for skatteåret 1957—58.“

Det er spørgsmålet om børnetilskuddet. Vi har nok stemt for børnetilskudsloven nogle gange, men vi har vist også altid taget forbehold over for selve ideen bag denne lov og også over for maksimalindkomstbeløbet på 16 000 kr. som betingelse for opnåelse af børnetilskud. Det forbehold ønsker vi også at tage her, og vi vil gerne have dette forhold drøftet i forbindelse med en forhøjelse af 16 års aldersgrænsen for børnefradragene til 18 år.

Bestemmelsen i § 4 om maksimalindkomstbeløbene og nedslagsbeløbene vil vi også gerne se nærmere på i et udvalg, og vi vil gerne have undersøgt rimeligheden i nedslagene for de 65-årige, som det ærede

[Øllgaard.]

medlem hr. Hans Knudsen også omtalte. Deri ligger ikke, at vi er modstandere af den tanke, der ligger bag.

§ 6 kan vi tiltræde.

§ 8, der omhandler tontineordningerne, finder vi ganske rimelig efter den lovgivning, vi har vedtaget om skattefritagelse for bidrag til pensionsordning.

I § 9 er der tale om de nedslag i indkomsten, som de selvstændige erhvervsdrivende kan få. Vi er ikke begejstrede for, at man nu skærer en årgang fra, idet begyndelsestidspunktet for etablering m. v. ændres til 1. april 1951. Vi anser stadig væk denne lovgivning for at være rigtig, gavnlig og en opmuntring til de unge, der har været så modige at starte under højkonjunkturerne. Vi må i virkeligheden være glade for, at der er nogle unge, som vil noget og gør det; dem skal vi ikke være bange for at vise en smule skattemæssig velvilje.

En anden ting, vi ønsker overvejet og undersøgt i forbindelse med denne lovgivning, er, hvilke virkninger forhøjelsen af ejendomsskyldvurderingen vil få for disse unge, når nu skatterådene skal til at behandle deres forhold. Jeg vil gerne efterlyse — det er muligt, ministeren kan give os det i udvalget — en vis oversigt over, i hvilket omfang denne bestemmelse om nedslag i skatten for nyetablering m. v. overhovedet er blevet brugt i de forskellige amter.

§ 10 om udbetaling af bunden opsparing kan vi tiltræde.

Jeg skal endelig sige et par ord om § 5 om fradrag af underskud i indkomsten for de to nærmest følgende år.

Vi er tilhængere af tanken. Så vidt jeg husker, havde vi i vort skattereformlforslag foreslået 3 år i stedet for som her 2 år. Vi ønsker det spørgsmål drøftet i udvalget og også, om skatteyderne ikke bør have lov til at placere underskuddet inden for to eller tre år efter skatteydernes egen bestemmelse.

Jeg skal i øvrigt ikke forlænge denne debat,

men blot sige, at vi selvfølgelig er villige til at behandle lovforslaget i udvalget med velvilje.

Poul Møller: Jeg vil gerne først takke den højtærede finansminister, fordi forslaget til ligningslov i år er blevet fremsat så forholdsvis tidligt i forhold til, hvad der ellers er skik og brug. Det skulle vel gøre det muligt for det høje ting at foretage noget videregående ændringer i skattelovgivningen her ved behandlingen af forslaget til ligningslov, end man tidligere har kunnet magte.

Det har altid været sådan, at hvis det ikke lå i selve lovforslaget, var det meget vanskeligt at komme ned nye tanker og få dem til at trænge igennem ved ligningslovens behandling, fordi der ikke var den fornødne tid dertil. Nu skulle vi være i god tid, og det takker jeg altså den højtærede minister for.

Ministeren stiller forslag om en alternativ ordning, for så vidt angår børnefradrag og børnetilskud for unge mennesker mellem 16 og 18 år. Det konservative folkeparti kan tilslutte sig den tanke, der ligger til grund for dette forslag. Der kan være en række tilfælde, hvor det er urimeligt, at forældre, der har store udgifter på deres børn, pludselig mister de skattemæssige fordele, de har haft indtil børnenes 16. år, og måske endda på et tidspunkt, hvor udgifterne til børnenes uddannelse er blevet højere. Når man nu mener at kunne praktisere en valgfri ordning, hvorefter forældrene kan afgøre, om de vil sambeskattes med børn, der ikke selv tjener penge i betragteligt omfang, bringes spørgsmålet frem, om man så ikke skulle gå videre. Det er ofte således, at forældre med børn over 18 år har endog betydelige udgifter til at holde disse til studierne, til at betale deres uddannelse. Det må vel i alle tilfælde være i offentlig interesse, at forældrene, hjemmene, i videst mulig udstrækning selv bliver i stand til at klare disse udgifter, således at de ikke så stærkt skal belaste de offentlige

[Poul Møller.]

eller private legatkapitaler. Jeg vil derfor under udvalgsbehandlingen på mit partis vegne søge at vinde tilslutning til, at den ordning, som finansministeren her har foreslået, føres videre, således at unge mennesker, der er under uddannelse, kan få den samme fordel op til måske det 24. og 25. år. Jeg vil gerne allerede i dag spørge finansministeren, om ikke han må erkende, at der, efter at han har fremsat sit forslag her, ikke i princippet kan være noget i vejen for at praktisere en sådan ordning i fremtiden. Jeg vil også gerne i denne forbindelse henlede de ærede medlemmers opmærksomhed på den indstilling, der er afgivet af studenterne, og som er blevet afleveret til den højtærede finansminister for få dage siden. Det kunne vel være rimeligt, om tinget og udvalget ved behandlingen af disse spørgsmål så på denne betænkning og så, om ikke der heri var tanker, der for det høje ting var værd at overveje, hvis det kunne lette samfundets udgift til uddannelsen af den kommende generation.

Forslaget om ajourføring af nedslagsbeløbene og indkomstgrænserne for ældre medborgere og andre borgere uden erhvervssevne kan det konservative folkeparti tiltræde. Det er rigtigt, at man her går videre end til at hjælpe de egentlige aldersrentemodtagere; men det var netop hensigten i fjor at komme videre, at give en hjælp til selvensionisterne. Dette princip bygges der nu videre på, og man har for at fastholde den skattemæssige lempelse for personer over en vis alder eller med nedsat arbejdsevne, der har forholdsvis beskedne indkomster, ført tallene fra i fjor à jour. Der kan måske ved behandlingen af disse nedslagsbeløb være grund til i år om ikke at foretage så dog i alt fald at indstille sig på en revision af aldersgrænsen i overensstemmelse med reglerne i folkepensionsloven. Når man dér over en 4-årig periode hæver aldersgrænsen til 67 år, må dette vel være samfundets bedømmelse af, hvornår den nedsatte arbejdsevne indtræder; man må altså have den opfattelse, at den nu indtræder ved 67 år og ikke længere ved 65 år. Jeg skal derfor henstille til overvejelse, at man gradvis fører de 65 år op til 67 år også her i skatte-lovgivningen.

Den højtærede finansministers forslag om at give de samme personer adgang til at få den bundne opsparing udbetalt har vi fra konservativ side ingen indvendinger at gøre imod, så meget mindre som vi jo stærkt nærmer os det tidspunkt, hvor alle har ret til at få denne bundne opsparing udbetalt; det kan vel i og for sig også vanskeligt begrundes, at disse mennesker skal have beslaglagt en del af deres formue, medens de til gengæld skal have en speciel skattelettelse for nedsat arbejdsevne.

Den højtærede finansminister har stillet et forslag i overensstemmelse med den betænkning, der blev afgivet i foråret af skattereformudvalget vedrørende beskattningen af indkomststigninger. I dette udvalg var vi også inde på de svingende indtægter, og nu har den højtærede finansminister stillet forslag om, at underskud skal kunne overføres til de nærmest følgende 2 år. Vi er venligt indstillet over for denne tanke, så meget mere som vi selv har været med til at rejse den i foråret i folketingsudvalget, hvor den vandt enstemmig tilslutning. Det forekommer mig dog, at den udformning, forslaget har fået i § 5, ikke ganske svarer til det, der står i den betænkning, vi enedes om i foråret. Jeg ser ikke i betænkningen nogen bemærkning om, at retten til overførsel af underskud til de nærmest følgende 2 år kun skal omfatte personer; der stod „skattepligtige“ i betænkningen, og dette må da medføre, at også aktieselskaber skal have den samme ret til overførsel af underskud som fysiske personer, og jeg vil mene, at de samme saglige synspunkter, der taler for at give fysiske personer ret til overførsel af underskud og dermed fuld udnyttelse af deres skattefradragsret, også gælder, når det drejer sig om aktieselskaber.

Nu ved jeg godt, at aktieselskaber ikke har den fulde skattefradragsret, men alligevel synes jeg, at de dér, hvor de har skattefradragsret og i øvrigt har underskud et år, kan have samme interesse i for at konsolidere selskabet, for at kunne drive virksomheden videre, at få lov til at føre dette underskud videre til næste års opgørelse.

Vedrørende § 5 er der endvidere spørgsmålet om, hvorvidt retten skal begrænses til 2 år eller være videregående. Den

[Poul Møller.]

højtærede finansminister har ret i, at der i betænkningen står 2 år — det skal jeg ikke anfægte. Men i den højtærede finansministers eget skattereforforlag har man givet ret til overførsel af underskud til de nærmest følgende 3 år, og vi vil gerne under udvalgsbehandlingen undersøge, om det skulle være muligt at sikre en 3-årig periode i stedet for en 2-årig periode ud fra det synspunkt, at vi har en interesse i — og det går jeg ud fra at alle medlemmer af det høje ting har — at der skabes sikkerhed for, at svingende indtægter ikke fortsat bliver udsat for den ufordelagtige beskatning, som de bliver i dag.

Endelig skal jeg også vedrørende § 5 gøre den bemærkning, at det fremgår af lovforslaget, at man ikke kan videreføre et underskud, der opstår i regnskabsåret 1955, altså et underskud, der ligger til grund for skatteansættelsen for 1956-57. Jeg har egentlig vanskeligt ved at forstå, hvorfor man ikke må dette. Det kan godt være, man kan sige: ja men hvorfor skal det have nogen virkning for et underskud, der er opstået inden lovens ikrafttræden? Da det imidlertid drejer sig om en overførsel til de to næste år, og da det drejer sig om at prøve at udjævne beskatningen for svingende indkomster, er der vel egentlig intet sagligt, der taler imod, at man giver denne ret for et allerede opstået underskud ved den indkomstopgørelse, der ligger til grund for skatteåret 1956-57. Det kunne måske anføres, at hvis noget sådant blev gennemført, ville det føre til misbrug, men jeg tror næppe, nogen vil antage, at der er folk, som ligefrem har fremkaldt et underskud i tillid til disse regler, om hvis eventuelle gennemførelse her i tinget de intet kunne ane.

Lovforslagets § 2 om danske statsborgere, der er ansat her i landet i udenlandske legationer, kan det konservative folkeparti tiltræde, idet vi går ud fra, at den højtærede finansminister har undersøgt — hvad også synes at fremgå af fremsættelsestalen — at der her ikke er tale om fra dansk side at bryde en international kutyme, og at man derfor ikke risikerer, at den ret, man her tager fra danske statsborgere, kommer til at ramme Danmark på anden måde gennem de skattemæssige regler, der

findes for de pågældende i legationer ansatte personer.

Det konservative folkeparti kan også tiltræde lovforslagets § 8 vedrørende tontineordningerne.

Spørgsmålet om den lille stramning i bestemmelserne om etableringslempelse vil vi være med til at drøfte i et udvalg. Det konservative folkeparti har ikke taget endelig stilling til dette problem, men vil gerne medvirke til en udvalgsbehandling af det.

Der er fra vor side — såvel som fra anden side, hvad det ærede medlem hr. Hans Knudsen gav udtryk for — ønske om, at vi under behandlingen af ligningsloven også inddrager andre spørgsmål og prøver på at gøre dem færdige i dette efterår. I sidste samling, i januar-februar måned, fremsatte venstres og de konservatives repræsentanter i det udvalg, der behandlede lovforslaget om præmiering af opsparing, et lille forslag, som havde til hensigt at give en lettelse i indkomstskatten for personer, der har små formuer. Det gik nærmere bestemt ud på, at ejeren af en formue på indtil 10 000 kr. i sin indtægt kunne fradrage et beløb på 5 pct. af formuen, altså 500 kr.; var formuen større end 10 000 kr., nedsattes dette skattefrie fradrag efterhånden fra de 500 kr., indtil det helt forsvandt ved en formue på 20 000 kr. Det var et beskedent forslag, men det fremgik af åbningsdebatten, at man fra radikal side har bedt skatteudvalgets formand om at videresende et tilsvarende forslag til beregning i finansministeriet. Jeg forstod af den måde, hvorpå det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard under åbningsdebatten serverede dette forslag, at tankegangen i det havde radikal støtte og radikal tilslutning. (*Bertel Dahlgaard*: Det var forelagt i udvalget!). Det var ikke forelagt i udvalget. (*Axel Sørensen*: Det ærede medlem var ikke til stede!). Jeg har talt med flere udvalgsmedlemmer, som ikke erindrer, at det var forelagt. (*Bertel Dahlgaard*: Ja men når det ærede medlem ikke var til stede...).

Formanden: Jeg henstiller, at medlemmerne ikke afbryder taleren.

Poul Møller: Men hvis det har været forelagt udvalget, da så meget des bedre.

[Poul Møller.]

Det, min tale i dag går ud på, er, at vi skal prøve at gennemføre det i forbindelse med ligningsloven. Der er ingen grund til, når det radikale venstre er indstillet på den samme tankegang og venstre og det konservative folkeparti arbejdede på det samme i forbindelse med lovforslaget om præmiering af opsparing, ikke at gøre dette forslag færdigt nu i efteråret i stedet for at afvente skattereformforslaget. Derfor vil jeg under udvalgsbehandlingen søge tilslutning til, at vi med det flertal, der er samlet omkring denne sag, sikrer, at den gennemføres principielt på den linje og ud fra det synspunkt, som ligger til grund både for det radikale forslag, som der blev redegjort for under åbningsdebatten, og for vort forslag, som blev fremsat under udvalgsbehandlingen. Det, det drejer sig om, er jo, at vi kan enes om foranstaltninger, der kan fremme opsparingen — så er det i og for sig ligegyldigt, om forslaget har været forelagt i det ene eller det andet udvalg eller under åbningsdebatten. Jeg tager derfor det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaards oplysninger herom til efterretning og regner med, at vi under den kommende forhandling om ligningsloven kan komme denne sags løsning betydelig nærmere og forhåbentlig få den til grund liggende tanke realiseret.

I fjor ændrede vi ligningsloven, for så vidt angår personer, der har været bortrejst fra landet gennem en længere periode, idet vi gik over til, i stedet for som hidtil at beskatte disse af det, de havde tjent det sidste år i udlandet, at fiksere deres indkomst på grundlag af deres indtjeningssevne og indtjening, når de vender hjem til Danmark.

Dette princip tror jeg i mange tilfælde har været rigtigt, og jeg tror, at det i det store og hele har været godt, at man fik det gennemført; men man kommer næppe uden om, at det har haft sine svage punkter over for forskellige grupper. Jeg tænker her specielt på dem, der har haft stipendieordninger, eller som har været under uddannelse i udlandet og derfor ikke dér har haft indtægter af noget betragteligt omfang; de bliver nu, så snart de kommer hjem, sat i skat — hvad de ikke blev tidligere — af den indtægt, de får herhjemme

ved ansættelse i den ene eller den anden stilling. Foranlediget af en række henvedelser udefra om denne sag vil jeg gerne have, at vi under behandlingen af ligningsloven ser på de bestemmelser, vi gennemførte i fjor, og prøver at få dem ændret, således at vi ikke rammer den ungdom, der tager ud for at uddanne sig og dygtiggøre sig til et arbejde til gavn for os herhjemme senere.

Jeg ville også, ligesom det ærede medlem hr. Øllgaard, anse det for rimeligt, om vi under ligningslovsbehandlingen fik ordnet problemet om værdien af bolig i egen ejendom, efter at den 11. almindelige vurdering nu har fundet sted. Venstre og det konservative folkeparti har i fællesskab fremsat forslag til beslutning herom i det høje ting; dette forslag er imidlertid ikke blevet behandlet endnu, og da forslaget til ligningslov bliver behandlet først, vil jeg gerne i dag gøre den bemærkning, at vi i alle tilfælde mener, det må være rigtigt, at dette problem bliver ordnet så betids, at der ikke er nogen tvivl om, hvordan befolkningen skal behandle værdien af egen bolig, når den nye selvangivelsesblanket skal udfyldes i januar måned.

Ved ligningslovens behandling har vi mange gange drøftet sambeskatningsprincippet. Vi har vel alle visse tvivl over for hele sambeskatningsproblemet. Vi har også drøftet det i skattereformudvalget, men er ikke kommet så forfærdelig meget videre hen imod en ændring af selve sambeskatningen. Jeg vil gerne stille det forslag her — eller udkaste den tanke, må jeg vel hellere sige — at man uden hensyn til, hvordan man ser på sambeskatningen i al almindelighed, hjælper unge nygifte ægtepar så langt og så vidt, at disse bliver fritaget for sambeskatning og i stedet bliver særbeskattet i en overgangsperiode på ca. 3 år efter ægteskabets indgåelse, således at de ikke straks bliver udsat for sambeskatningens fulde virkninger, men får en overgangsperiode til at indstille sig derpå. Det vil have betydning for dem, også fordi de som regel har meget store bosætningsudgifter og ofte har sat sig for store gældsafdrag i den periode for at kunne magte deres bosætning.

Det er ikke mange år siden, vi her i tinget drøftede indførelse af bosætningslån fra

[Poul Møller.]

staten til de unge. Jeg tror, det ville være rigtigere og bedre, om vi gennem en suspension af sambeskatningen i 3 år hjælper de unge, der sætter bo.

I forbindelse med sambeskatningen er det for os meget vigtigt at få forsørgerproblemet løst i denne ligningslov; det er jo et spørgsmål, som vi har drøftet adskillige gange, senest i foråret ved udskrivningslovens behandling. Den højtærede finansminister, ved jeg, er enig med mig i, at det nuværende forsørgerbegreb i vor skattelovgivning er et overordentlig vanskeligt og i virkeligheden dårligt begreb. Jeg ved godt, at forsørgerbegrebet spiller en stor rolle både inden for tjenestemandsløvgivningen og inden for sociallovgivningen, men jeg er overbevist om, at ét sted må vi begynde at ændre på forsørgerbegrebet, hvis vi skal nå frem til en bedre og mere dækkende betegnelse for forsørgerne end den, vi har i den nuværende lovgivning; det er urimeligt, som det er. Derfor håber jeg, vi under ligningslovens behandling kan nå frem til en ændret formulering af forsørgerbegrebet, således at det kommer til at dække et faktisk forsørgerforhold og ikke dækker over et forsørgerforhold, som i mange tilfælde slet ikke eksisterer.

Jeg skal endvidere gøre en enkelt bemærkning vedrørende en gruppe af borgere, som vi år efter år har drøftet ved behandlingen af ligningsloven, et problem, som vi i virkeligheden aldrig er kommet til bunds i. Jeg tænker her på de handelsrejsende. Hidtil har vi måttet standse diskussionen, fordi vi ikke har haft tid til at komme videre med behandlingen af dette problem; men denne gang skulle vi have tid; derfor må det tilstræbes, at vi under ligningslovens behandling i de kommende 2 måneder får en løsning på de handelsrejsendes problemer, så de i hvert fald bliver stillet lige så gunstigt og lige så godt som rejsende fagforeningsfunktionærer.

Det ærede medlem hr. Hans Knudsen var inde på tanken om en forhøjelse af lønmodtagerfradraget, efter at transportudgifter og en række andre ting er steget siden sidste gang, dette lønmodtagerfradrag blev ført à jour. Jeg kan godt sige, at også det konservative folkeparti havde overvejet at rejse dette problem i dag; vi ønskede

imidlertid ikke at udsætte os for regeringens kritik gående ud på, at vi ville nedbringe statens indtægter gennem et sådant forslag, og at det kun var partipolitik, vi ville med det. Men da det ærede medlem hr. Hans Knudsen, som vel i hvert fald kan være fritaget for en sådan kritik fra regeringens side, nu har ført problemet frem — jeg går ud fra, at den høje regering er fuldstændig overbevist om, at det ærede medlem hr. Hans Knudsen absolut ikke har gjort det af politiske grunde, men udelukkende af saglige grunde — vil jeg gerne på det konservative folkepartis vegne sige, at vi vil se særdeles velvilligt på denne sag og være interesseret i at få en ajourføring af dette lønmodtagerfradrag, hvis regeringen i øvrigt mener økonomisk at kunne bære det.

Formanden: Jeg finder anledning til at gøre opmærksom på forretningsordenens § 11, hvori der står:

„Ved 1. behandling . . . . . drøttes lovforslaget ud fra principielle synspunkter uden nærmere gennemgang af enkeltheder.“

Axel Sørensen: Som en tilbagevendende begivenhed må folkettinget atter i år tage stilling til ligningsloven og de dertil knyttede midlertidige bestemmelser angående påligningen af indkomst- og formueskat for det kommende skatteår. Det er en nødvendighed, til trods for at der nu igen flere folketingssamlinger har været fremsat forslag om en skattereform af ret gennemgribende karakter. Ude blandt skatteyderne har man set hen til en sådan skattelovgivning med stor interesse, idet man ventede, den skulle betyde en mere forenklet og mere retfærdig beskatningsform. Man kan vist godt sige, at optimismen på dette område er ved at forsvinde til fordel for kritik over for regering og folketting, en kritik, som går ud på, at vi herinde ikke viser sagen den fornødne interesse, sådan som skatteyderne har krav på det. Og vi må jo sådan set erkende, at resultatet af skattereformudvalgets arbejde i sidste samling blev minimalt i forhold til forslagens omfang. På ét område, nemlig med hensyn til merindkomstbeskatningen, nåede man dog frem til et ikke uvæsentligt resul-

[Axel Sørensen.]

tat, som vil få stor betydning for tusinder af skatteydere i det kommende skatteår. I skattereformudvalget og her i folketinget enedes man jo om at gennemføre et forslag, som var fremsat af det radikale venstre; man vedtog en bestemmelse gående ud på, at hvor den skattepligtige indkomst er forøget fra skatteåret 1956-57 til skatteåret 1957-58 med mindst 200 kr., skal skattemyndighederne foretage en nedsættelse af den skattepligtige indkomst for 1957-58 med 30 pct. af merindkomsten, dog ikke af merindtægt ud over 10 000 kr. Denne bestemmelse vedrørende 30 pct. af merindkomsten vil betyde en lempelse for de skatteydere, som ved øget arbejdsindsats har erhvervet større indtægter.

Men én svale gør som bekendt ingen sommer, og derfor har den højtærede finansminister ment det rigtigt at forøge de midlertidige bestemmelser i ligningsloven med en del nye. Som allerede nævnt af andre ærede ordførere foreslås der åbnet adgang til børnefradrag og børnetilskud til hjemværende børn mellem 16 og 18 år, hvor disse er under uddannelse. En betingelse er det dog, at der sker sambeskatning med familieoverhovedet, samt at børnene ikke har midler til eget underhold.

Mit parti kan tiltræde, at der tages disse hensyn, fordi børn mellem 16 og 18 år under uddannelse er en belastning for mange hjem, men jeg vil gerne føje til over for den højtærede finansminister, at det jo ikke alene er de hjemmeboende børn under uddannelse, som kan være en belastning for et hjem. Det kan lige så godt være tilfældet, når det drejer sig om børn, hvis uddannelse sker på en sådan måde, at de ikke kan bo hjemme, og jeg vil gerne spørge den højtærede finansminister, om han har overvejet dette.

Vedrørende bestemmelserne i § 4, lov-bekendtgørelsens § 5, som også har været nævnt tidligere af ærede ordførere, skal jeg kun sige, at spørgsmålet om forhøjelse af maksimalindtægten og nedslagsbeløbets størrelse kan vi tale om i udvalget, da der jo foreligger en vis uklarhed med hensyn til, hvor vidt man mener det rimeligt at gå i så henseende.

Jeg har dernæst en bemærkning at gøre

til lovforslagets § 9, der angår dem, der har nyetableret sig eller har overtaget en selvstændig virksomhed med en tyngende gældsbyrde. Det foreslås nu, at man ikke længere lader tidspunktet for etableringen eller overtagelse udgå fra den 1. april 1950, men rykker det frem til den 1. april 1951.

Motiveringen herfor er nævnt i bemærkningerne til lovforslaget, hvor det siges, at personer, der har etableret sig i 1950, ikke længere kan anses for nyetablerede. Dette vil altid kunne debatteres. Man må jo indrømme, at ikke alle er lige dygtige, og derfor vil der være nogle, der siden 1950 har opnået en sådan konsolidering og nedbragt gælden i et sådant omfang, at man kan sige, at gælden ikke længere er tyngende for økonomien, medens der kan være andre, som trods ihærdig arbejdsindsats kan have været udsat for uheld o. lign., så de ikke i samme omfang kan have konsolideret sig. Af den grund vil jeg være betænkelig ved på nuværende tidspunkt at give tilslutning til at ændre datoen for indrømmelse af lempelse.

Jeg er af den opfattelse, at ministeren vil give os en redegørelse, som det ærede medlem hr. Øllgaard allerede har forespurgt om, idet ministeren vil forelægge os det materiale, som er indsendt vedrørende nyetablerede i skatteåret 1956-57. Jeg vil anslå, at man for skatteåret 1956-57 har indrømmet lempelser for ca. 3 000 nyetablerede. Det har været en økonomisk indrømmelse, der har virket i de vanskelige begynderår, og som i realiteten har virket i rigtig retning for dem. Men nu står vi foran en ny skatteligning, hvori en ny ejendoms-skyldvurdering indgår, og det vil betyde, at mange af de nyetablerede skatteydere på selvangivelsen i det kommende år vil blive stillet bedre end året forud, uden at de derved er bragt i en bedre økonomisk stilling. Jeg synes derfor, at da den gældende bestemmelse vedrørende lempelse jo har bevist sin virkning, bør man bevare den. Jeg spørger: kan man ikke bevare det nuværende grundlag, så at ejendomsskyldvurderingen for 1950 bliver ved med at være gældende til udmåling af, om vedkommende skatteyder for skatteåret 1957-58 kan opnå en tiltrængt indrømmelse over for en tyngende gæld, eller ændre de 100 pct. i para-

[Axel Sørensen.]

graffens stk. 2 til 80 pct. af panteværdien? Så tager man hensyn til de mennesker, som skal indrømmes en lempelse.

Vedrørende de nye bestemmelser om, at opsparing kan frigøres, vil jeg mene, at det er rigtigt, at man går til en udlodning af den bundne opsparing.

Jeg skal i øvrigt minde om, at der sidste år i udvalget førtes en forhandling om de handelsrejsendes forhold, om reglerne for beskatningen på dette område og for dokumentationen af udgifterne ved forretningsrejser. Finansministeren gav tilsagn om en vis imødekommenhed. Da der synes at herske nogen uklarhed herom, henstiller jeg, at herhenhørende principielle spørgsmål atter må blive gjort til genstand for forhandling i det kommende udvalg. De midlertidige bestemmelser i ligningsloven tager jo hensyn i visse bestemte baner.

Det ærede medlem hr. Kirkegaard stillede tidligere på dagen det spørgsmål til landbrugsministeren, om der kunne stilles midler til rådighed for en bedre staldhygiejne i landbruget. Det får mig til at minde om, at mit parti i skattereformudvalget — jeg beder det ærede medlem hr. Poul Møller om at høre efter — har foreslået, at der gives skatteyderen ret til at henlægge en vis del af opsparingen til forbedring af driftsbygningerne, herunder også landbrugsstalde.

Samtidig foreslog vi, at man anmodede finansministeren om at foretage en undersøgelse af virkningerne af et forslag, der gik ud på, at renteindtægter på indtil 500 kr. af indestående på sparekasse- eller bankbog fritages for indkomstbeskatning. Disse forslag fremsattes i et udvalgsmøde den 26. september kl. 17 efter mødets afslutning her i salen, hvor det ærede medlem og adskillige andre af skattereformudvalgets medlemmer ikke var til stede.

Jeg mener, at vi kan drage disse ting — der blev jo her fremsat stærke ønsker fra forskellige ærede ordføreres side — ind under de midlertidige bestemmelser, og jeg vil håbe, at man kan nå et positivt resultat, og at det er sidste år, vi skal vedtage disse midlertidige bestemmelser vedrørende skattepåligningen.

Med disse bemærkninger skal jeg tilsige

mit partis støtte til gennemførelse af lovforslaget.

Alfred Jensen: Jeg vil i lighed med andre udtrykke min tilfredshed med, at forslaget til ligningslov er fremkommet på et så tidligt tidspunkt, som tilfældet er. Jeg tror, at der i denne omgang er adskillige ting, der trænger til en gennemgribende drøftelse, for at man kan nå frem til en mere rimelig, og jeg kan også godt sige mere retfærdig fordeling af skattebyrderne end den, vi har haft hidtil. Jeg må erkende — det må vel også andre gøre — at det er vanskeligt at danne sig noget skøn over, hvorledes skattebyrderne bliver fordelt i det kommende år, når man kun har ligningsloven at holde sig til. Vi burde have udskrivningsloven, så vi kunne se, hvilken skala regeringen ønsker at opkræve skatten efter.

Hvis man holder sig til de nugældende regler i ligningsloven, vil skattetrykket, selv med de foreslåede ændringer og den skatteskala, som findes i gældende udskrivningslov, komme til at hvile hårdere på den mindrebemidlede del af befolkningen i det kommende år end i dette år. Jeg ser ikke, at hverken regeringen eller ministeren har taget det forhold i betragtning, og det forekommer mig, at det er et område, man bør tage op til behandling i udvalget på en sådan måde, at der kommer en tilfredsstillende løsning.

Regeringen er opmærksom på forholdet, idet den har foreslået en ændring i nedslagsreglerne for dem, der omfattes af lovforslagets § 4, og det oplyses i bemærkningerne, at rentemodtagere, hvis det drejer sig om forsørgere, i dette år vil have en indtægt på 300 kr. mere, end de havde i 1955. Hvis man ikke ændrer nedslagsbeløbene, vil det betyde, at et sådant ægtepar vil komme til at betale ca. 70 kr. mere i skat. Arbejdere, tjenestemænd og funktionærer og mange med dem ligestillede har fået indtægtsstigninger, som stammer fra de reguleringer, der må finde sted, for at man kan få dækning for prisforhøjelser; og denne gruppe vil jo have større indtægtsforhøjelser end rentemodtagerne. Det vil for tusinders vedkommende betyde en stigende skattebyrde i det kommende år, fordi progressionen i skatteskalaen vil medføre, at den indkomst-

[Alfred Jensen.]

stigning, der her er tale om, vil blive fulgt af en større skattebyrde end egentlig svarende til skatteevnen.

Den store gruppe medborgere, jeg her har omtalt, vil sikkert have indkomststigninger, der er omkring det dobbelte af rentemodtagernes, og da deres indtægt er højere, vil skattestigningen for deres vedkommende også blive betydelig højere, hvilket vil sige, at vi kommer op på temmelig store skatteforhøjelser i det kommende år.

Vi kommunister er ikke indforstået med, at man lader skatterne stige i et sådant omfang for de mindrebemidlede. Jeg har ved tidligere behandlinger af ligningslovsforslag stillet forslag om forhøjelse eller ajourføring af forsøgerfradragene. Denne mulighed har jeg selvfølgelig stadig væk, men det hjælper jo ikke meget, når man ved beregningen af skatten i udskrivningsloven ser bort fra forsøgerfradragene. Man skal gøre sig klart, at det vil blive vanskeligt i udskrivningsloven, som den er nu, at gennemføre ændringer for de mindrebemidlede, uden at man samtidig giver lettelser i beskatningen for dem med de større indkomster. Det er urimeligt, at man ikke har den mulighed at kunne aflaste den store gruppe af skatteydere, der får uforholdsmæssig stor skatteforhøjelse, for en del af stigningen i skattebyrden i det kommende år.

Jeg kan som sagt ikke ud fra det, der her foreligger, se, om regeringen vil foretage sådanne ændringer i udskrivningsloven, så der ikke sker den forøgelse af skattebyrden for den mindrebemidlede del af befolkningen, som den nugældende ordning medfører på grund af de stigende indkomster. Derfor ønsker jeg at spørge ministeren, hvilke planer man har angående udskrivningsloven, om man ikke ønsker at foreslå skattelettelser for den mindrebemidlede del af befolkningen. Jeg tænker her ikke alene på de lavestlønnede, jeg tænker på dem, der kommer ind under begrebet mellemindkomsterne.

Jeg vil dernæst gerne gøre nogle bemærkninger om andre bestemmelser i ligningsloven. Der er for det første sambeskatningen af forældre og børn, som jo allerede er omtalt af andre ærede ordførere. For-

slaget går her ud på, at aldersgrænsen for det hjemmeværende barn forhøjes fra 16 til 18 år. Det siger sig selv, at den kommunistiske gruppe kan stemme for dette forslag, for jeg har på den kommunistiske gruppes vegne gennem flere år stillet forslag om, at denne aldersgrænse blev forhøjet, fordi 16 år var en urimelighed. Forholdene havde længst talt for, at man gik op til 18 år. Jeg må naturligvis notere med glæde, at andre her i dag går ind for de samme synspunkter, som jeg har gjort gældende. Jeg har også onteret med tilfredshed, at regeringen har efterkommet de ønsker, som vi gennem vore forslag har givet udtryk for, og nu endelig kommer med et forslag om at forhøje aldersgrænsen. Det er en sejr i den kamp, vi har ført, og det viser, at de ændringsforslag, vi stiller, gør deres virkning.

Når jeg har sagt det, vil jeg gerne sige, at det forekommer mig ikke, at man ved at gå op til de 18 år har løst de problemer, der er i forbindelse med sambeskatningen. Andre ordførere har gjort opmærksom på, at der er en række uløste problemer. Den kommunistiske gruppe ser med interesse på, at man tager de spørgsmål op til løsning og kommer længere frem, end man er kommet her. Jeg har for øvrigt også før givet udtryk for, at 18 år ikke er den absolut eneste rimelige aldersgrænse, at meget taler for, at man i adskillige tilfælde går højere op. Jeg forstår, at andre er inde på de samme tanker, og derfor håber jeg, ikke mindst i betragtning af at der er så god tid, at vi kommer frem til en mere rimelig løsning.

Der er naturligvis andre problemer i forbindelse med børnebeskatningen — sådan har jeg vel lov til at sige — end netop aldersgrænsen. Der er spørgsmålet om de fradrag, der gives i ligningsloven. De har ikke været reguleret i de senere år, men står stadig på samme beløb. Jeg ved meget vel, at man vil henvise til, at der er gennemført en børnetilskudsordning, og at der ved forskellige lejligheder er foretaget ændringer i tilskudsbeløbene, så de nu er større end i den første lov om børnetilskud. Men man skal jo i denne forbindelse ikke se bort fra, at disse børnetilskud stort set er kommet som dækning for bortfald af tilskud af forskellig art, f. eks. rabatordninger,

[Alfred Jensen.]

og altså er en slags dækning for forringelser af den sociale standard her i landet. Min gruppe har ikke den opfattelse, at man har ydet forældrene retfærdighed på dette område. Derfor har jeg tidligere foreslået, at man gennemførte en forhøjelse af børnefradragsbeløbene, og vi agter at gå den samme vej i år. Men også her vil jeg spørge, om det ikke er regeringens agt at foretage ændringer af betydelig større omfang end dem, der tidligere er foretaget, hvad enten man så vil gøre det ved at forhøje børnefradragsbeløbene, eller man vil gøre det ved at forhøje tilskudsbeløbene. Jeg ønsker et svar, for at der, inden udvalget går i gang med arbejdet, kan være klarhed over, hvad der ventes på dette område.

Min gruppe ser naturligvis med tilfredshed på, at man har foreslået såvel maksimalfortjeneste som nedslagsbeløbene i § 4 ændret. Jeg håber, at de ændringer, der her foreslås, vil betyde, at den gruppe medborgere, der omfattes af § 4, ikke kommer til at betale mere i skat.

Jeg vil gøre indsigelse mod udtalelserne om, at aldersgrænsen nu bør forhøjes fra 65 år til 67 år. Det kan ikke være rigtigt, at man skrider til en sådan forhøjelse. Man skal da heller ikke se bort fra, at selv om aldersgrænsen er forhøjet i loven om folkepension, findes der jo en aldersgrænse for pensionister på 65 år. Derfor vil det være urimeligt at forhøje denne aldersgrænse. Vi er i al almindelighed modstandere af, at man forhøjer grænsen, men i særdeleshed her; vi må stå fast på, at denne grænse bevares.

Derudover vil jeg gerne sige, at det forekommer mig, at de røster, der tidligere har lydt om at tage flere med ind under bestemmelserne i § 4, også bør høres og tages til efterretning, så at der bliver flere, der får gavn af nedslagsbeløbene. Jeg skal referere her, at jeg tidligere har nævnt de tuberkulose- og polioramte. Jeg ved, der findes en særlig ordning efter et cirkulære udsendt af finansministeriet, men det fore-

kommer os ikke at være betryggende. Vi er af den opfattelse, at det bør indføjes i loven, at de, der er ramt af disse sygdomme, skal have en lettelse.

Desuden vil jeg igen fremføre ønsket om, at enligstillede mødre og enker får de samme nedslagsbeløb. I fjor kom jeg med en hel del tal, der viste, hvor urimelig hård beskatningen er af enligstillede mødre, og hvilke vanskelige vilkår de lever under, og det burde være nok til, at man tog dem med. Jeg skal ikke komme med flere motiverende bemærkninger herom. De, der taler for forståelse af de dårligst stilledes vilkår, og de, der taler for familiepolitik, burde tage disse betragtninger med i overvejelserne, når lovforslaget kommer til behandling i udvalget.

Jeg vil også rejse spørgsmålet om de arbejdsløse. Jeg har tidligere hævdet, at de burde fritages for skat i den periode, hvor de går ledige. Jeg rejser igen spørgsmålet og beder udvalget om at se på det. Desuden vil jeg også fremføre det ønske, som jeg fremførte i fjor, nemlig at de, der er tvunget til at forlade deres hjem hver dag for at arbejde på en arbejdsplads, der ligger milevidt fra deres bopæl, får lov til at trække et beløb fra beregnet efter de transportomkostninger, de har. Det er urimeligt, at folk, når de må rejse fra den ene side af Sønderjylland til den anden for at skaffe sig en indtægt, ikke kan få nogen erstatning for de store transportomkostninger, de har. Jeg hører, at det, der gælder i Sønderjylland, også gælder andre steder i landet: at maskinarbejdere fra Randers er nødt til at tage til Ålborg for at få beskæftigelse dér. De har ekstra transportomkostninger derved; de bør naturligvis have en lettelse i beskatningen. I fjor fandt man ikke frem til en løsning. Jeg håber, det vil ske i år.

Vi er naturligvis velvilligt indstillet over for dette forslag til ligningslov, men jeg håber, at de ønsker, jeg her har fremsat, bliver taget med i overvejelserne og bliver behandlet på en sådan måde, at man

[Alfred Jensen.]

af det lovforslag, der kommer til at foreligge ved anden behandling, vil kunne se, at der er taget hensyn til disse ønsker.

Søren Olesen: Jeg skal indskrænke mig til at knytte nogle bemærkninger til de nye ting, der er foreslået indført i ligningsloven. Jeg vil begynde med at omtale sambeskatningen af forældre og børn. Der foreslås nu her, at den skal kunne fortsætte fra det 16. år til det 18. år, og at der skal kunne gives børnefradrag indtil det 18. år. Jeg har i og for sig ikke noget at indvende imod dette, idet jeg mener, at der er en hel del af de unge, som stadig er en byrde for forældrene, så længe disse unge ikke er færdige med deres uddannelse. Men jeg mener tillige, at vi skal passe lidt på ikke at komme ind på at give alt for mange særbestemmelser, for der er jo andre unge, som kunne være lige så berettigede til at slippe billigere i skat. Jeg vil i forbindelse med den sambeskatning, som finder sted med børn under 15 år, nævne et eksempel: et barn har en lille indtægt f. eks. ved at gå byerinder, og købmanden opgiver denne indtægt til skattevæsenet. Jeg tror, alle kommunalfolk har følt sig ilde berørt af, at i så tilfælde skal man straffe forældrene, fordi de har nogle flinke og flittige børn. Det er noget bagvendt, og det føles urimeligt, kan jeg godt sige, hvad enten man så straffer barnet, eller man straffer forældrene.

Jeg tror ikke, man får det spørgsmål løst helt tilfredsstillende, før man giver de unge ret til at have en skattefri indtægt af en vis størrelse. Jeg finder, at reformen burde sætte ind her; så fik man en ligelig behandling af alle de unge, hvad enten det nu var studenter eller andre unge. Studenternes forhold er jo heller ikke tilfredsstillende; men det kan ikke være samfundets opgave at give særlig lettelse med hensyn til studenternes uddannelse, medens andre unge, som måske hverken har evner eller lejlighed til at studere, men som på andre måder må sørge for at skaffe sig en uddannelse, skal behandles anderledes.

Jeg begynder også at tvivle om, hvorvidt det er rigtigst at gå videre med hensyn til nedslaget for de 65-årige. Nu kan der altså for skattepligtige indtægter på under

12 000 kr., d. v. s. bruttoindtægter på under 14 000 kr., blive tale om et nedslag i skatteansættelsen. Hvad mening er der egentlig i, at der ikke kan gives yngre medborgere, som præsterer et arbejde, og som har en lignende indtægt, skal vi sige en indtægt på 8 000—10 000 kr., noget nedslag? Vi kommer ind på noget mærkeligt, hvis vi fortsætter ad den linje. Vi må have en skattereform. Når man indrømmer, at de små indtægter er for stærkt beskattet, må man ikke nøjes med at løse problemet på nogle enkelte områder. Så må man tage konsekvensen og sige, at de små indtægter er for stærkt beskattet, og derfor må denne ændring indføres i udskrivningsloven. Man kan ikke nøjes med at indføre en særlig regel for nogle få i ligningsloven. Retsforbundet har altid haft sympati for skatteenedsættelser, men på det grundlag, at noget sådant må gælde ligeligt og rimeligt for alle samfundsborgere, for der er jo én ting, som jeg vil sige til de ærede ordførere, som har udtalt sig med stor sympati for den ene eller den anden nedsettelse: forøget lønmodtagerfradrag, forøget præmiering af opsparing o. s. v., og det er, at det er godt nok med alle disse overstrømmende sympatier, men det reelle er jo, at der vil være andre, som vil komme til at betale for det, og derfor mener jeg, at der må en samlet løsning til, og at det var mere tiltalende, at en skattelettelse, hvad enten den er stor eller lille, bliver jævnt fordelt på befolkningsklasser med samme indtægtsforhold.

Om den så bliver noget mindre for de enkelte grupper, man nu favoriserer, ja, det får være; til gengæld har disse mennesker også den tilfredsstillende, at de deler kår med de øvrige samfundsborgere og ikke får særrettigheder på andres bekostning. Derfor vil jeg sige til den højtærede minister, at vi ville med glæde se, om skattereformen nu kunne blive fremmet, så vi kunne få en samlet løsning og i fremtiden kunne blive fri for disse stykkevise ændringer, hvor meningen, der ligger bagved, kan være god nok, men resultatet ofte bliver utilfredsstillende, netop fordi ændringerne ikke tager et generelt sigte. Tiden må nu være inde til en ændring ikke alene af ejendomsbeskatningen, men også af den personlige beskatning, så vi både får mere

[Søren Olesen.]

retfærdige skatteforhold og undgår den forskelsbehandling af de forskellige indtægtsgrupper, der efterhånden er kommet til at foreligge. Ligningsloven er desuden efterhånden blevet så indviklet, at ingen af de almindelige borgere kan finde ud af den, og de, som skal administrere den, har også meget vanskeligt ved det.

I anledning af forslaget om tilbagebetaling af den bundne opsparing til de skatteydere, der er berettiget til nedslag som følge af nedsat erhversevne, vil jeg gerne sige, at jeg synes, man burde have taget skridtet fuldt ud og have ladet alle 65-årige få den bundne opsparing tilbagebetalt et år før, de ellers skulle have det; det ville give en mere ensartet behandling. Det kan være en meget fornuftig handling af en finansminister at prøve på at få den bundne opsparing fordelt lidt og også at begynde i tide med tilbagebetalingen. Fra vor side mener vi, at den bundne opsparing aldrig burde være gennemført, idet man har haft meget lidt fornøjelse af den og kun får kvaler ud af det, når man nu skal have den afviklet.

Finansministeren (Kampmann): Jeg vil gerne takke for den, jeg tror, jeg kan sige venlige modtagelse af dette års forslag til ligningslov. Så vidt jeg har forstået de ærede ordførere, har der været almindelig tilslutning til reglerne i § 2 om danske statsborgere og andre personer, der har arbejde i gesandtskaber, § 6 om overgangsbestemmelser vedrørende lotterigevinster, § 8 om tontineordninger og § 10 om udbetaling af bunden opsparing til ældre personer. Der har også stort set været tilslutning til de øvrige ændringer, men der er dog fremsat enkelte bemærkninger, jeg gerne vil knytte nogle kommentarer til.

Jeg takker for tilslutningen til udvidelsen af fradragsretten for børn, således som den er hjemlet i lovforslagets §§ 3 og 7. Men det er jo gået her, som det så ofte går, at foreslås der en lille ændring, vil man have mere. Det ærede medlem hr. Poul Møller henviste til, at der også kunne være udgifter for unge personer, der var over 18 år, og det ærede medlem spurgte, hvordan jeg så på det materiale, der i går blev overleveret mig fra Danske Studerendes Fællesråd.

Jeg kan svare det ærede medlem, at da Fællesrådet overbragte mig materialet, udtalte man, at der var tale om et diskussionsgrundlag; man var klar over, at der var mange problemer forbundet med en hjælp til de studerende, problemer, der havde forbindelse med uddannelsesfonden og problemer i relation til andre unge under uddannelse.

Ønsket fra Danske Studerendes Fællesråd var — det blev udtrykt lidt højtideligt — at der måtte blive nedsat en kommission til at tage sig af disse spørgsmål. Jeg svarede, at det måske ikke var nødvendigt med en kommission, men at jeg gerne ville lade et udvalg se på tingene. Jeg har ikke noget imod, at det materiale, jeg har modtaget, bliver videregivet til det udvalg, der nu skal behandle dette lovforslag, men jeg tror nok, at man, når man ser materialet, vil give mig ret i, at det ikke er ændringer, man sådan uden videre kan løbe til inden for vor skattelovgivning — hvilket ikke må tages på den måde, at ikke også regeringen har sympati for de tanker, der ligger bag forslagene.

Der er fremsat forskellige kritiske bemærkninger vedrørende nedslagsreglerne i § 4. Jeg kan egentlig ikke sige, at jeg er helt uenig i de betragtninger, der er fremført; jeg må bare gøre opmærksom på, at når vi ændrede nedslagsreglerne i § 4 sidste år, var det af hensyn til selvpensionisterne, og man kan da forstå på den forhandling, der har været ført her i dag, at der, modsat tidligere år, er kommet ro over dette spørgsmål. Men jeg har heller ikke noget ønske om, at de regler, vi nu er nået frem til i § 4, skal være varige. Jeg er enig i nogle af de bemærkninger, det ærede medlem hr. Søren Olesen fremførte om, at det bedste var jo i en skattereform at få almindelige nedsettelse for alle små indtægter. Jeg må også gøre opmærksom på, at det, at folkepensionen er gennemført, kan rejse visse spørgsmål. Det ærede medlem hr. Poul Møller nævnte problemet med aldersgrænsen. Jeg tror også, der kan være andre spørgsmål, der må tages op i forbindelse med disse nedslagsregler; men det kan jo ikke have betydning for det kommende års ligningslov; det vedrører ligningsreglerne for det år, der kommer derefter.

Vedrørende reglen i § 5 om overførelse

[Finansministeren.]

af underskud mente man, at bestemmelsen måske var noget for snæver; der burde måske, som det ærede medlem hr. Øllgaard sagde, være ret til at overføre underskud i tre år, og det ærede medlem hr. Poul Møller mente, at der ikke under udvalgsforhandlingerne vedrørende merindkomstbeskatningen havde været tale om, at bestemmelsen skulle begrænses til personer. Jeg må have lov til at gøre det ærede medlem opmærksom på, at han her tager fejl. Jeg må måske med formandens tilladelse citere noget, der stod i betænkningen:

„Udvalget har med finansministeren drøftet muligheden for at indføre adgang til at fradrage et indkomstårs underskud ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst for senere indkomstår. Finansministeren har givet tilsagn om på forslaget til ligningslov for skatteåret 1957-58 at optage en bestemmelse om, at de af nærværende lovforslag omfattede skattepligtige skal have adgang til at overføre underskud til de 2 efter underskudsåret nærmest følgende indkomstår.“

altså „de af nærværende lovforslag omfattede skattepligtige.“

Det forslag, der her var tænkt på, var forslaget om nedslag i merindkomst, og dette forslag vedrører personer. Derfor må jeg mene, at den formulering, der er givet her i § 5, svarer ganske nøje til det, jeg har givet tilsagn om under udvalgsforhandlingerne i foråret, og der står i øvrigt også udtrykkeligt 2 år. Det er rigtigt, som det ærede medlem sagde, at i skattereformforslaget var der tale om 3 år, men det er også anført, at i skattereformforslaget var skattefradragreglen ophævet, så der var tale om virkeligt underskud, medens der, så længe vi har skattefradragreglen, kan blive tale om underskud på grund af fradrag af sidste års skat, selv om skatteyderen ikke har et egentligt underskud. Derfor kan der være nogen mening i at begrænse bestemmelsen til de 2 år.

Endelig er det vedrørende § 9 udtalt — det var særlig det ærede medlem hr. Øllgaard, og jeg tror også, at det ærede medlem hr. Axel Sørensen var inde herpå — at det måske ikke var rigtigt at rykke udgangstidspunktet et år frem. Det er noget, vi diskuterer hvert år. Man kan jo rejse det

spørgsmål, i hvor lang tid en ung mand kan kaldes nyetableret. Det er dog rimeligt, at vi på et eller andet tidspunkt begynder at rykke datoen frem; måske er tiden hertil dog ikke inde endnu.

Ud over det forslag, jeg har fremsat, er der fra flere af de ærede ordførere fremsat ønske om at drøfte andre spørgsmål i forbindelse med årets ligningslov. Man har takket mig, fordi forslaget til ligningslov er blevet fremsat så tidligt i år, og har heraf uddraget, at så skulle der blive god tid til at drøfte en lang række problemer. Jeg må dog sige, at det primære formål med at fremsætte ligningsloven så tidligt var at blive før færdig med den. Der har gang på gang fra skattemyndighederne været klaget over, at vi først blev færdige henimod jul, og så var der så kort tid til at føre bestemmelserne ud i livet. Derfor har det ikke netop været min tanke med at fremsætte forslaget tidligere, at vi skulle bruge meget lang tid til årets ligningslov, thi der bliver jo fremsat andre skatteforslag i de kommende uger, og der bliver derved god tid til at drøfte nogle af disse ting.

Det ærede medlem hr. Hans Knudsen nævnte, at man måske skulle ændre bestemmelserne om fradragregler vedrørende ejendomsskatterne. Det vil jeg gerne drøfte i et udvalg.

Det ærede medlem hr. Poul Møller var inde på et problem, han betegnede — jeg citerer — som små personer med små formuer. Jeg tror nok, jeg forstår, hvad der tænkes på; det er vel ikke personernes størrelse, men mere formuens størrelse, og det er vel i øvrigt i højere grad et spørgsmål om renteaftastning. Jeg erindrer nok, at der fra konservativ side blev fremsat et forslag vedrørende nedslag for små formuer, men så vidt jeg erindrer, var dette forslag ikke særlig genialt udformet; dette skal ikke være nogen kritik, det kan være ret besværligt at få sadanne regler stillet op. Det var sådan, når man brugte af en formue mellem 20 000 og 10 000 kr., at jo mere man brugte, des større fradrag fik man, og det var egentlig en underlig måde at stimulere opsparingen på.

Jeg forstår, at det radikale forslag — som man altså også gerne vil drøfte fra konservativ side — om at give en vis skattefrihed for renteindtægter har almindelig sympati.

[Finansministeren.]

Da det har det, kan jeg måske have lov at anføre, at jeg allerede sidste år ved fremsættelsen af skattereformen gjorde opmærksom på i forbindelse med en omtale af skat ved kilden, at gik man over til et sådant system, var der nok nogen rimelighed i, at mindre renteindtægter, som lønmodtagere og andre med små indtægter har, blev fritaget for beskatning. Det er nu ikke så ligetil at løse dette spørgsmål, for der opstår jo det problem, hvorvidt det er bruttorenteindtægten, som der skal gives en vis skattefrihed for. For vi kan ikke indføre et system, hvorefter man kan optage lån, som man kan indsætte i en bank, og hvis renteindtægt bliver skattefri, medens man får lov til at trække renteudgiften på lånet fra. Der er altså forskellige tekniske spørgsmål, som må løses.

Det ærede medlem hr. Poul Møller mente, at den regel, vi gennemførte sidste år vedrørende personer, der er vendt hjem til fædrelandet, havde virket godt i alle de tilfælde, hvor disse skatteydere havde haft større indtægt i udlandet, end de havde, når de kom hjem, men gjorde opmærksom på, at det havde også medført, at de personer, der i udlandet havde haft en lille indtægt og fik en større indtægt herhjemme, under de nye bestemmelser kom til at betale større skat end under de gamle bestemmelser. Det gør de, men det er også rimeligt, for så har de en indtægt, der svarer til denne skattebyrde.

Flere ærede medlemmer mente, at værdi af bolig i egen ejendom måtte diskuteres i forbindelse med ligningsloven. Det kan jeg naturligvis ikke have noget imod. Det ærede medlem hr. Poul Møller mente, at bestemmelsen måtte være færdig, før selvangivelserne skal udfyldes. Det bliver de også nok i år, ligesom de er blevet det alle de andre år.

Det ærede medlem rejste sambeskatningsproblemet og kom herunder ind på et forslag, jeg har set omtalt i pressen, hvorefter man ikke skulle sambeskattes før 3 år efter ægteskabets indgåelse. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at dette i de fleste tilfælde ikke vil være en fordel. Hvis de to gifte personer tilsammen har en indtægt, der ligger under 12 000—13 000 kr., vil de komme

til at betale en større skat, end hvis de bliver sambeskattet, på grund af hustrufradraget på 2 000 kr., og jeg går ud fra, at det ikke er det, der har været det ærede medlems mening.

Der er også nævnt diskussionen om forsørgerbegrebet og de handelsrejsende. Det kan vi tale om i udvalget.

I øvrigt har debatten været præget af, at man gerne ville give lettelser her og dér. Det ærede medlem hr. Hans Knudsen foreslag om at forhøje lønmodtagerfradraget — som for øvrigt fandt nogen sympati hos det ærede medlem hr. Poul Møller — ville også betyde et provenutab. Jeg må hertil sige, at jeg har naturligvis ikke noget imod at drøfte ændrede fradragsregler, men som det ærede medlem hr. Søren Olesen så fornuftigt — det skal forstås som en kompliment — var inde på, skal pengene jo ind på en eller anden måde, og derfor må jeg forbeholde mig, hvis disse fradrag giver for stort provenutab, at man samtidig giver mig sikkerhed for, at den skala, der skal stå i udskrivningsloven, giver dækning for dette provenutab. Men ud fra den forudsætning har jeg ikke noget imod at drøfte de problemer, der er rejst her ud over det, jeg har foreslået.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Hans Knudsen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Jeg skal lade den sidste sag på dagsordenen udgå.

Folketingsmand Heilesen har meddelt mig, at han ønsker til stats- og udenrigsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Hvad agter ministeren at foretage sig for at standse det med statsstøtte påbegyndte salg af amerikanske landbrugsprodukter på det europæiske marked, der,

[Formanden.]

hvis det opretholdes, vil bevirke, at Marshallhjælpens gode virkninger fuldkommen ødelægges?"

Medlem af folketinget Alvilda Larsen har meddelt mig, at hun ønsker til boligministeren at stille følgende spørgsmål:

„Hvorned begrundes ministeren opretholdelsen af materialefordelingsordningen for byggeriet?“

Spørgsmålene vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 6. november kl. 14 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring i lov om folkeforsikring. (Vedrørende en appelinstans for invalideforsikringsretten).

2) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændringer i postloven.

3) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om midlertidige bestemmelser vedrørende påligningen af indkomst- og formueskat til staten m. m.

4) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om udførsel og indførsel af levende dyr m. v.

5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om tillæg til lov om beskyttelse af bier mod giftige plantebeskyttelsesmidler.

6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i lov om embedsløgebevæsenets ordning.

7) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om udskydelse af revisionen af lov om bekæmpelse af kønssygdomme.

8) *Første behandling af:*

Forslag til lov om forlængelse af lov om erhvervsøkonomiske foranstaltninger; vareforsyning m. v.

9) *Første behandling af:*

Forslag til lov om danske skibes bemanding og om sønæringsbeviser.

10) *Første behandling af:*

Forslag til lov om nautiske eksaminer m. m.

11) *Første behandling af:*

Forslag til lov om eksaminer for skibsmaskinmestre m. m.

Formanden meddelte sluttelig planen for tingets øvrige møder i den følgende uge.

Mødet hævet kl. 16¹⁵.

14. møde.

Tirsdag den 6. november kl. 14.

Formanden: Inden vi går over til dagens gerning, henstiller jeg, at vi i stilhed mindes ofrene for den ungarske befolknings heroiske kamp for selvstændighed og demokrati.

(Medlemmerne påhørte stående formandens udtalelse. Derefter fulgte et minuts stilhed).

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler stats- og udenrigsministeren, at han ønsker her i tinget mundtligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at stille en dansk militær styrke til rådighed for De Forenede Nationer i Suezområdet.

Uden for dagsordenen giver jeg ordet til den højtærede stats- og udenrigsminister, for at han kan fremsætte det anmeldte forslag til folketingsbeslutning.